

ย้อนรอย 'สีควโมเดล' ...ความสำเร็จเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง แบบครบวงจร	2
3 บุคคลดีเด่น ด้านการอารักขาพืช ประจำปี 2554	8
จำหน่ายข้าวกับสิ่งที่เห็น	11
กบข. รุกสร้างเครือข่ายพันธมิตร สานต่อสวัสดิการ	16

ฉบับที่ 15 ฉบับที่ 1 ประจำเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 ISSN 1513-0010

ย้อนรอย “สีควโมเดล”

...ความสำเร็จ
เพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง
แบบครบวงจร

ย้อนรอย 'สีคิ้วโมเดล' ...

ความสำเร็จเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังแบบครบวงจร

เมื่อต้นปี 2554 ที่ผ่านมามีกรมวิชาการเกษตร โดย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครราชสีมา ได้จัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีแปลงต้นแบบการผลิตมันสำปะหลังขึ้น เพื่อเป็นการเผยแพร่ความสำเร็จในการจัดทำแปลงต้นแบบการผลิตมันสำปะหลังเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้แก่เกษตรกร โดยใช้พื้นที่ของ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครราชสีมา ซึ่งตั้งอยู่ที่ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา เป็นสถานที่จัดงาน โดยการนำเสนอเทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง รวมถึงวิธีการการป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูสู่เกษตรกรแบบครบวงจรที่เรียกว่า 'สีคิ้วโมเดล'

จากวันนั้นจนกระทั่งถึงวันนี้ กระบวนการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังและการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับเกษตรกรในเรื่องของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู ได้ถูกดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ คือ การให้ความรู้กับเกษตรกรในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการคัดเลือกพันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมกับพื้นที่ที่จะนำไปปลูก การแช่ท่อนพันธุ์ก่อนปลูก การดูแลรักษา การให้น้ำ การใช้ปุ๋ย ตลอดจนการควบคุมป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูโดยชีววิธี และการเก็บเกี่ยวผลผลิต ฯลฯ

ด้วยความพยายามของกรมวิชาการเกษตรภายใต้ 'สีคิ้วโมเดล' นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาทำให้ได้เกษตรกรภายใต้สีคิ้วโมเดล ในปี 2553 และปี 2554 จำนวน 12 ราย จาก 12 ตำบล ใน อ.สีคิ้ว คือ ดอนเมือง คลองไผ่ มิตรภาพ กุดน้อย วังโรงหนองน้ำใส สีคิ้ว กฤษณา หนองบัวน้อย บ้านหัน หนองหญ้าขาว และลาดบัวขาว ได้ร่วมกันเข้ามาปฏิบัติงานด้วยตนเองในแปลงเรียนรู้ภายในศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครราชสีมา แล้วนำเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ได้รับการถ่ายทอดจากนักวิชาการของกรมวิชาการเกษตรและเกิดจากการเรียนรู้จากแปลงต้นแบบในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงไปสู่เกษตรกรข้างเคียง จากผลสำเร็จที่เกิดขึ้นเป็นผลสำเร็จที่ทุกภาคส่วนร่วมมือกัน เกษตรกรทั้ง 12 ตำบล ได้ส่งผ่านความสำเร็จไปยังเพื่อนเกษตรกรที่ประสบปัญหา ทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้รับการแก้ไขจากเกษตรกรสู่เกษตรกร โดยมีนักวิชาการเกษตรจากกรมวิชาการเกษตรอยู่เบื้องหลังและได้นำเทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลังที่ถูกต้องตรงตามหลักวิชาการจากกรมวิชาการเกษตรนำไปใช้ ทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มปริมาณผลผลิตมันสำปะหลังได้

จากจุดเริ่มต้นของโครงการดังกล่าวมาจนถึงวันนี้เวลาผ่านไป เพื่อให้การปฏิบัติงาน โดยมุ่งความสำเร็จของเกษตรกรเป็นหลักสำคัญ กรมวิชาการเกษตรจึงได้มีการลงนาม ในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ “โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง” กับกรมส่งเสริมการเกษตร และมูลนิธิสถาบันพัฒนามันสำปะหลังแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีขึ้นเพื่อแสดง ให้เห็นว่าทั้ง 3 หน่วยงานได้ตกลงร่วมมือกันดำเนินการด้านวิชาการ ศึกษาค้นคว้า วิจัย อบรม ส่งเสริม ถ่ายทอดเทคโนโลยี และพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตมันสำปะหลัง ของประเทศไทย

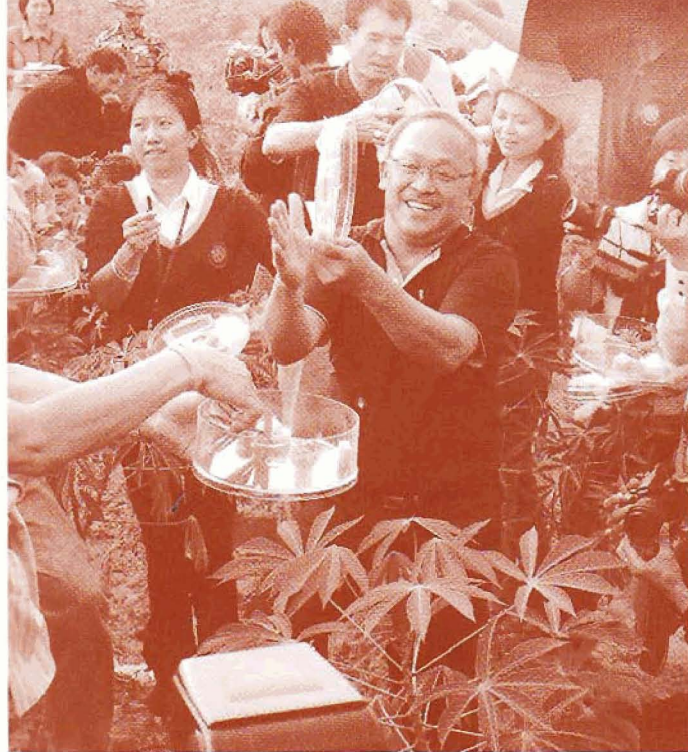
การลงนามในครั้งนี้ได้รับเกียรติจากนางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานในพิธีลงนาม ร่วมด้วยผู้บริหารระดับสูง ของทั้ง 3 หน่วยงาน คือ นายจิรกร โกศัยเสวี อธิบดีกรมวิชาการเกษตร นางพรรณ พิมล ชัยภูวนาวัตร อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรและนายจร จุฑารัตนกุล กรรมการ ผู้อำนวยการใหญ่ มูลนิธิสถาบันพัฒนามันสำปะหลังแห่งประเทศไทยในพระบรม ราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ร่วมลงนาม

นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ความคืบหน้าของโครงการในส่วนของกรมวิชาการเกษตร นับตั้งแต่ เดือนพฤศจิกายน 2553 เป็นต้นมา มีผลการดำเนินงานโครงการเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตมันสำปะหลังของกรมวิชาการเกษตร ดังนี้

นายจิรกร โกศัยเสวี อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

นายจร จุฑารัตนกุล กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ มูลนิธิสถาบันพัฒนามันสำปะหลังฯ

นางพรรณพิมล ชัยภูวนาวัตร อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

การจัดงานวันรณรงค์การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตมันสำปะหลัง ณ อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2553 ได้ดำเนินการจัดนิทรรศการเชิงวิชาการและ ดำเนินการปล่อยแตนเบียน *Anagyrus lopezi* ซึ่งเป็นการ เริ่มต้นการนำเทคโนโลยีการป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งมัน สำปะหลังของกรมวิชาการเกษตรมาใช้ใน จ.กาญจนบุรี ในงานดังกล่าวกรมวิชาการเกษตรได้ดำเนินการเปิดแปลง ดันแบบการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังในไร่เกษตรกรเป็น แปรลงแรกและมีการสาธิตการแช่ท่อนพันธุ์ การปลู กมันสำปะหลังและปล่อยแตนเบียน *Anagyrus lopezi*

การจัดงานวันรณรงค์การควบคุมเพลี้ยแป้ง มันสำปะหลัง ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จ.นครราชสีมา ระหว่างวันที่ 11 - 12 กุมภาพันธ์ 2554 ในการจัดงานครั้งนี้ กรมวิชาการเกษตรร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตรจัด นิทรรศการทางวิชาการเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนที่เข้า

ร่วมงานคือ **ปลูกมันสำปะหลังให้ถูกที่** คือ คัดเลือกพันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สภาพดิน สภาพแวดล้อมต่าง ๆ **พันธุ์ดีเพิ่ม ผลผลิต** คือ เมื่อคัดเลือกพันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่แล้วผลผลิตที่ตามมาก็จะมีปริมาณที่เพิ่มขึ้น **ดิน ปุ๋ย น้ำ** เพื่อ มันสำปะหลังอย่างยั่งยืน คือ การปลูกมันสำปะหลังต้องมืองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ดิน ปุ๋ย น้ำ เพื่อให้มันสำปะหลังเจริญเติบโต ได้อย่างมีประสิทธิภาพ **ภารกิจพิชิตเพลี้ยแป้ง** คือ การใช้แตนเบียน *Anagyrus lopezi* และแมลงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและ

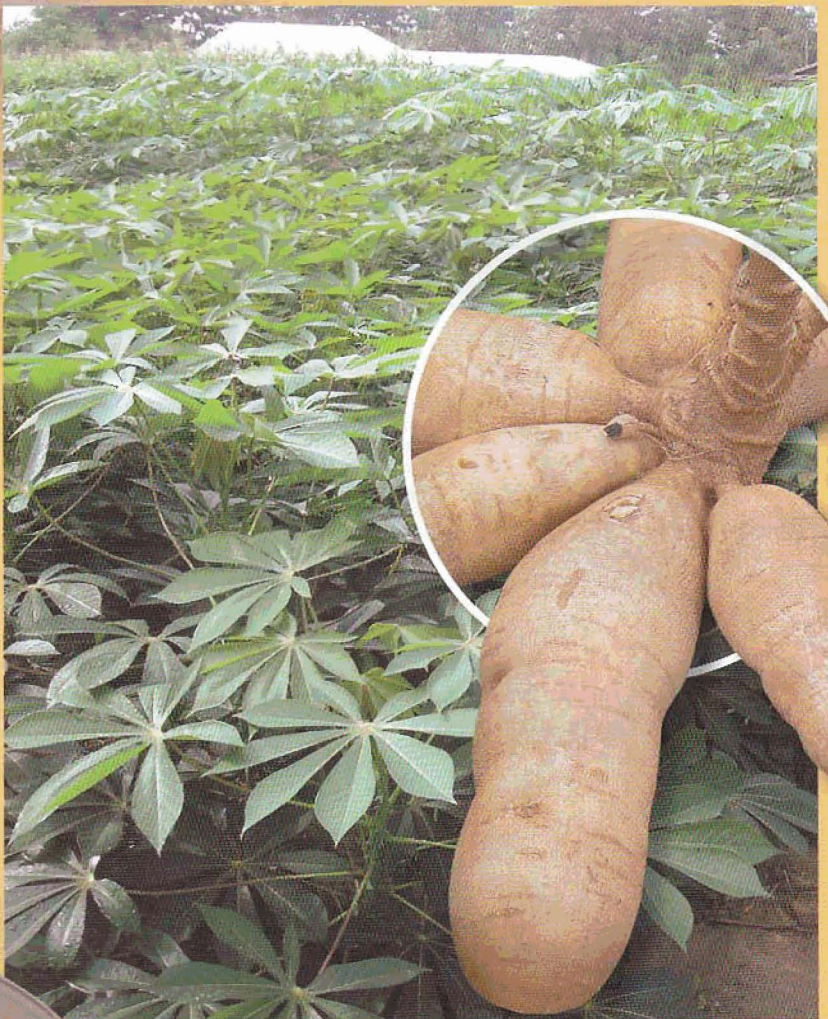
สามารถทำลายเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังได้ **คนเก่งมันสำปะหลังโคราช** คือ นำเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการนำความรู้เกี่ยวกับการปลูกมันสำปะหลังทั้งระบบภายใต้โครงการลี้ควโมเดลมาเป็นตัวอย่างให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมงานสุดท้าย **มหัศจรรย์มันสำปะหลัง** คือ ประโยชน์ของมันสำปะหลัง รวมทั้งหากดำเนินการตามคำแนะนำของนักวิชาการจะสามารถเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังได้

จัดทำต้นฉบับเอกสารวิชาการเทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลังและจัดส่งต้นฉบับเอกสารวิชาการเทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลังไปยังจังหวัดต่าง ๆ ที่มีการปลูกมันสำปะหลัง จำนวน 45 จังหวัด

อบรมเจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดต่าง ๆ แล้วจำนวน 531 ราย จากเป้าหมายที่กำหนดไว้ 450 ราย ใน 45 จังหวัด ซึ่งเจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรนำความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดสู่เกษตรกรไม่น้อยกว่า 17,000 ราย

ดำเนินการจัดทำแปลงศูนย์เรียนรู้ในจังหวัดต่าง ๆ รวม 33 จังหวัด (34 หน่วยงาน) มีพื้นที่ดำเนินการรวม 520 ไร่ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ของเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรที่สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้ ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรได้นำเกษตรกรเครือข่ายเข้ามาศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง

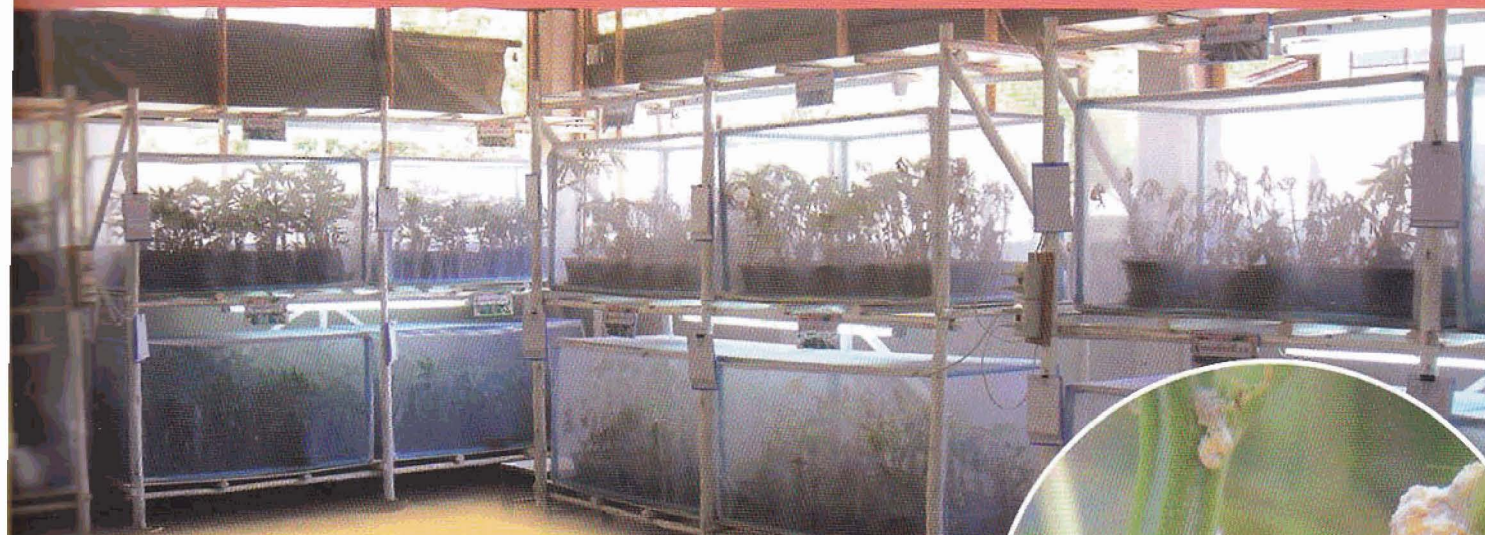
อบรมเกษตรกรจำนวน 2,082 ราย เพื่อเป็นเกษตรกรต้นแบบและดำเนินการจัดทำแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง โดยกระจายให้พื้นที่จังหวัดต่าง ๆ รวม 35 จังหวัด (36 หน่วยงาน) มีพื้นที่ดำเนินการรวมทั้งสิ้น 6,600 ไร่ โดยมีวัตถุประสงค์ให้

เกษตรกรต้นแบบของกรมวิชาการเกษตรและเกษตรกรเครือข่ายของกรมส่งเสริมการเกษตรได้เข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จากการดำเนินการดังกล่าวได้สร้างความสนใจให้แก่เกษตรกรเครือข่ายของกรมส่งเสริมการเกษตรใกล้เคียงพื้นที่ดำเนินการเป็นอย่างมาก

ผลิตแตนเบียน *Anagyrus lopezi* ในปีงบประมาณ 2553 ได้ผลิตแตนเบียนชั้นพันธุ์หลักจำนวน 247,250 คู่ ส่งมอบให้กรมส่งเสริมการเกษตรนำไปเลี้ยงขยายพันธุ์ และผลิตชั้นพันธุ์ขยาย จำนวน 530,000 คู่ ปล่อยในพื้นที่ที่มีการระบาดของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังลี้ชมพูที่ได้รับการประสานจากเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร

ในปีงบประมาณ 2554 กรมส่งเสริมการเกษตรได้ประสานขอความร่วมมือจากกรมวิชาการเกษตรในการดำเนินการผลิตแตนเบียน *Anagyrus lopezi* เพื่อเตรียมการป้องกันการระบาดของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู โดยขอความร่วมมือในการผลิตแตนเบียน *Anagyrus lopezi* ชั้นพันธุ์หลักจำนวน 100,000 คู่ เพื่อที่จะให้กรมส่งเสริมการเกษตรนำไปเลี้ยงขยายพันธุ์ต่อ และชั้นพันธุ์ขยายจำนวน 2,300,000 คู่ เพื่อปล่อยในพื้นที่ที่มีการระบาดของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูใน 46 จังหวัดที่มีการปลูกมันสำปะหลัง ซึ่งมีการส่งมอบชั้นพันธุ์หลักให้กรมส่งเสริมการเกษตรไปแล้วจำนวน 42,300 คู่ ส่วนชั้นพันธุ์ขยายมีการร่วมกันปล่อยในพื้นที่ที่มีการระบาดและปล่อยตามจุดปล่อยเพื่อป้องกันการระบาดจำนวน 644,390 คู่

กรมวิชาการเกษตรได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการระบาดของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูและได้จัดทำโครงการรณรงค์ปล่อยแตนเบียน *Anagyrus lopezi* โดยจัดทำแผนกำหนดจุดปล่อยแตนเบียนครอบคลุมพื้นที่ใน 37 จังหวัด รวม 1,152 จุด โดยดำเนินการปล่อยแตนเบียนจำนวน 3 ครั้ง ซึ่งกรมวิชาการเกษตรและกรมส่งเสริมการเกษตรได้กำหนดให้เดือนพฤศจิกายน 2554 เป็นเดือนแห่งการเริ่มต้นรณรงค์การป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูและได้มีการประสานงาน

ระหว่างเจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรและกรมวิชาการเกษตรแต่ละจังหวัดดำเนินการปล่อยแตนเบียนตามจุดปล่อยต่าง ๆ ใน 37 จังหวัดครั้งแรกไปแล้ว ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2554 โดยจำนวนแตนเบียนที่ปล่อยรวมจำนวน 330,500 คู่ และขณะนี้อยู่ในระหว่างการดำเนินการปล่อยครั้งที่ 2

จากผลการประเมินการระบาดของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูหลังปล่อยแตนเบียน *Anagyrus lopezi* ครั้งแรกพบว่าการระบาดของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูลดลงเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม กรมวิชาการเกษตรและกรมส่งเสริมการเกษตรได้มีการสั่งการให้เจ้าหน้าที่ของทั้ง 2 หน่วยงาน ติดตามและเฝ้าระวังการระบาดของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูในพื้นที่อย่างใกล้ชิดสำหรับสาระสำคัญของบันทึกข้อตกลงความร่วมมือฯ ของทั้ง 3 หน่วยงานนั้นกำหนดให้มีความร่วมมือระหว่างกัน 5 ประการ คือ

อาคารเลี้ยงแตนเบียนเขลิยแป้งมันสำปะหลัง

1. ขอบเขตความร่วมมือ

1.1 ทั้ง 3 หน่วยงานตกลงร่วมมือกันทางด้านวิชาการ การพัฒนาบุคลากร การแลกเปลี่ยนข้อมูล เอกสารทางวิชาการ ระบบสารสนเทศและเครือข่าย ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา นักวิจัย และนักวิชาการ ในการวิจัยส่งเสริม และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ กลุ่มเกษตรกร เกษตรกร เครือข่าย และผู้ประกอบการ ในส่วนเกี่ยวข้องกับมันสำปะหลัง

1.2 กรมวิชาการเกษตรและมูลนิธิสถาบันพัฒนา มันสำปะหลังแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยสถาบันพัฒนา มันสำปะหลัง (ห้วยบง) ร่วมมือกันฝึกอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ จากผลงานวิจัยด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง ให้แก่เจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อนำไปถ่ายทอดสู่กลุ่มเกษตรกรและเกษตรกรเครือข่ายต่อไป

1.3 ทั้ง 3 หน่วยงานตกลงร่วมมือกันในการให้ความช่วยเหลือ วิเคราะห์และแก้ปัญหาด้านการผลิต มันสำปะหลังของเกษตรกรในประเทศไทย เมื่อเกษตรกรผู้ปลูก มันสำปะหลังประสบปัญหาในการผลิต

1.4 ทั้ง 3 หน่วยงานตกลงร่วมมือกันในการ ถ่ายทอด ส่งเสริม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์และจัดนิทรรศการ ด้านวิชาการ เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการแก่องค์กร หน่วยงาน และบุคคลทั่วไป ในด้านการผลิตมันสำปะหลังและปฏิบัติงานตาม นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1.5 ทั้ง 3 หน่วยงานตกลงร่วมมือกันในการ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกร จากการระบาดของเพลี้ย เบบังมันสำปะหลังสีชมพู โดยมูลนิธิสถาบันพัฒนา มันสำปะหลัง แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราช

สุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยศูนย์ผลิตแตนเบียน ณ สถาบัน พัฒนามันสำปะหลัง (ห้วยบง) จะผลิตแตนเบียน (*Anagyrus lopezi*) และสนับสนุนร่วมกับกรมวิชาการเกษตร และกรม ส่งเสริมการเกษตร เพื่อนำไปกระจายสู่เกษตรกรให้รวดเร็ว และครอบคลุมในพื้นที่ที่มีการระบาด ซึ่งมูลนิธิสถาบันพัฒนา มันสำปะหลังแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระ เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นผู้ดำเนินการ กระจายแตนเบียนที่ร่วมกันผลิตสู่พื้นที่ที่มีการระบาดโดยตรงใน กรณีที่มีความต้องการเร่งด่วน

2. กรรมสิทธิ์และ/หรือสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

2.1 ทรัพย์สินทางปัญญาใดที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานภายใต้บันทึกข้อตกลงฉบับนี้ ให้ตกเป็นของทั้ง 3 ฝ่ายร่วมกัน หรือตามแต่ตกลงกันเป็นอย่างอื่นภายหลังโดยเป็นลายลักษณ์ อักษร และหากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะนำทรัพย์สินทางปัญญาใดที่ เกิดขึ้นนั้นไปใช้ประโยชน์ทั้งเชิงพาณิชย์และด้านอื่นๆ ต้องได้รับ อนุญาตจากทั้ง 2 ฝ่ายที่เหลือก่อน โดยการขออนุญาตและการ อนุญาตต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร

2.2 ทรัพย์สินทางปัญญาใดที่เกิดขึ้นจากการ ดำเนินงานภายใต้บันทึกข้อตกลงฉบับนี้หากจะมีการถ่ายทอดและ เผยแพร่หรือทำให้แพร่หลายด้วยวิธีการหนึ่งวิธีการใด ต้องได้ รับความเห็นชอบจาก

คณะกรรมการบริหาร
โครงการเพิ่ม
ประสิทธิภาพการ
ผลิตมันสำปะหลัง
ภายใต้บันทึก
ข้อตกลงฉบับนี้

3. คณะกรรมการบริหารโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

3.1 การดำเนินงานภายใต้ข้อตกลงฉบับนี้ จะต้องได้รับการพิจารณาและตกลงร่วมกันทั้ง 3 ฝ่าย ในรายละเอียดเป็นโครงการฯ ไป โดยได้ตกลงให้มีคณะกรรมการบริหารโครงการความร่วมมือกันตามบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากกรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และสถาบันพัฒนามันสำปะหลัง (ห้วยบง) ฝ่ายละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน

3.2 คณะกรรมการบริหารโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังมีหน้าที่กำหนดแผนงานโครงการ กิจกรรม ตลอดจนประสานงานร่วมกันระหว่าง 3 ฝ่าย ให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามบันทึกข้อตกลง และให้ผู้แทนทั้ง 3 ฝ่าย สลับกันเป็นประธานและเลขานุการคณะกรรมการวาระหนึ่ง โดยให้ผู้แทนกรมวิชาการเกษตรเป็นประธานและเลขานุการคณะกรรมการในวาระแรก และผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นประธานและเลขานุการคณะกรรมการในวาระที่ 2 และผู้แทนสถาบันพัฒนามันสำปะหลัง (ห้วยบง) เป็นประธานและเลขานุการคณะกรรมการในวาระที่ 3

3.3 คณะกรรมการบริหารโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังอาจแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานในแต่ละด้านหรือแต่ละสาขาวิชา จากทั้ง 3 ฝ่าย เพื่อทำหน้าที่หรือดำเนินงานและรับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการฯ

4. การเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ

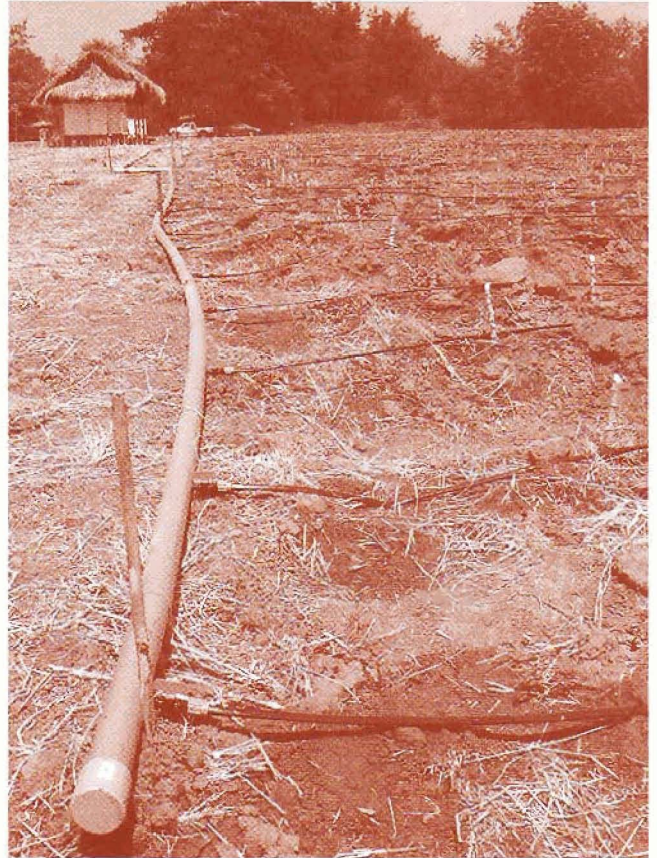
บันทึกข้อตกลงอาจมีการเปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม ด้วยความเห็นชอบจากทั้ง 3 ฝ่าย ซึ่งหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีความประสงค์ ต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้อีกสองฝ่ายที่เลขาธิการบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่า 3 เดือน เพื่อให้ได้ร่วมกันพิจารณา โดยการทำเป็นบันทึกข้อตกลงเพิ่มเติมแนบท้ายและถือเป็นส่วนหนึ่งของบันทึกข้อตกลงฉบับนี้

5. ระยะเวลาของความร่วมมือ

บันทึกข้อตกลงฉบับนี้มีผลบังคับเป็นเวลา 3 ปี นับแต่วันที่ตั้ง 3 ฝ่ายลงนามร่วมกัน ทั้ง 3 ฝ่ายมีสิทธิขอลงเลิกบันทึกข้อตกลง โดยแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้อีก 2 ฝ่ายที่เลขาธิการบล่วงหน้าอย่างน้อย 6 เดือน ก่อนสิ้นสุดระยะเวลาตามบันทึกข้อตกลง

หากกรณีมีข้อขัดแย้งกับข้อความในบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ ให้ทั้งคณะกรรมการบริหารโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง เป็นผู้หาข้อยุติ โดยให้ทำเป็นลายลักษณ์อักษรลงลายมือชื่อของทั้ง 3 หน่วยงานและให้ถือเอาข้อยุตินั้น บังคับใช้เป็นที่สุด

ข้อตกลงทั้งหมดนี้ทั้ง 3 หน่วยงานจะได้ร่วมกันพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังในภาพรวมของประเทศไทย โดยมีจุดเริ่มต้นจากเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังจากบันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังที่ทั้ง 3 หน่วยงานมีความร่วมมือกันจะไม่ประสบผลสำเร็จเลย ถ้าหากเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังไม่

ความร่วมมือ นอกจากจะยังไม่สามารถทำให้ผลผลิตมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นแล้วอาจจะพบกับปัญหาเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังที่เคยระบาดอย่างรุนแรงในอดีตที่ผ่านมา

ผู้เขียนเชื่อว่า เวลาที่ผ่านมาจะทำให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังจะมีประสบการณ์มากขึ้นและที่สำคัญผลผลิตของมันสำปะหลังนับจากวันนี้ต่อไปข้างหน้าจะต้องมีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน ซึ่งจะส่งผลให้มีผลผลิตมันสำปะหลังออกสู่ตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ส่งผลให้เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นไม่เฉพาะเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังเท่านั้น เกษตรกรผู้ปลูกพืชชนิดอื่นก็เช่นเดียวกัน ด้วยกรมวิชาการเกษตร มีการวิจัยหลักและพยายามที่จะค้นคว้า วิจัย ปรับปรุงพันธุ์พืช ฯลฯ เพื่อให้เกษตรกรได้มีทางเลือกในอาชีพเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้น ยังเป็นการจุดประกายให้กับใครหลาย ๆ คนหันกลับมามองงานในภาคเกษตรที่ยังคงเป็นพื้นฐานอาชีพของคนไทยให้เป็นอาชีพที่มีความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

3 บุคคลดีเด่น ด้านการอารักขาพืช ประจำปี 2554

เมื่อช่วงปลายเดือนที่ผ่านมา ผู้เขียนได้มีโอกาสเข้าร่วมพิธีเปิดการประชุมวิชาการอารักขาพืชแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ซึ่งเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมวิชาการระดับชาติที่เกิดขึ้นภายใต้การจัดการงานมหกรรมพืชสวนโลกเฉลิมพระเกียรติฯ ราชพฤกษ์ 2554

การประชุมวิชาการอารักขาพืชแห่งชาติ เกิดจากความร่วมมือกันของ 6 สมาคม คือ สมาคมกีฏและสัตววิทยาแห่งประเทศไทย สมาคมนักโรคพืชแห่งประเทศไทย สมาคมวิทยาการวัชพืชแห่งประเทศไทย สมาคมอารักขาพืชแห่งประเทศไทย สมาคมวิศวกรรมเกษตรแห่งประเทศไทย และสมาคมคนไทยธุรกิจ จัดขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2536 และจัดเรื่อยมาเป็นประจำทุก 2 ปี โดยจะสลับเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นแกนนำจัดการประชุมฯ

หนึ่งกิจกรรมที่ทำกันมาอย่างต่อเนื่อง คือ การมอบรางวัลบุคคลดีเด่น ด้านการอารักขาพืช เพื่อเป็นการประกาศเกียรติคุณแทนคำขอบคุณ ที่ท่านเหล่านั้นได้ทุ่มเทแรงกาย แรงใจในการทำคุณประโยชน์ให้แก่วงการอารักขาพืชของประเทศไทย รวมทั้งเป็นแรงบันดาลใจให้แก่นักวิจัยรุ่นหลัง ที่จะเพียรพยายามปฏิบัติงานด้านการอารักขาพืชให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป

ในการประชุมฯ ครั้งนี้ มีผู้ได้รับรางวัลบุคคลดีเด่น ด้านการอารักขาพืช จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุธรรม อารีกุล

หลังจากที่ท่านได้รับปริญญาอักษรกรรมและสัตวบาลบัณฑิต เมื่อปี พ.ศ. 2496 แล้ว ท่านได้รับทุนเพื่อศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ที่มหาวิทยาลัยโอเรกอน และระดับปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัยวอชิงตันสเตท ประเทศสหรัฐอเมริกา สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกเมื่อ พ.ศ. 2501 นับได้ว่า ศ.ดร.สุธรรม จบปริญญาเอกทางกีฏวิทยาเป็นคนแรกของประเทศไทย

ศ.ดร.สุธรรม เริ่มชีวิตการทำงานในตำแหน่งอาจารย์ตรี คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จนระดับสูงสุดที่ดำรงตำแหน่ง คือ ศาสตราจารย์ ระดับ 11 และตำแหน่งผู้บริหาร คือ อธิการบดีของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ท่านเป็นคนที่มีบทบาทในการปฏิบัติ เพื่อความก้าวหน้าของภาควิชากีฏวิทยา มาโดยตลอด ยึดมั่นในแนวทางการสร้างบุคลากรของประเทศในด้านวิชาการกีฏวิทยา มุ่งมั่นในการสอนให้นักศึกษาเรียนรู้ และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในศาสตร์ของแมลง

ท่านได้สร้างผลงานทางวิชาการจนได้รับรางวัลทั้งภายในประเทศและต่างประเทศไว้มากมาย เช่น

- ได้รับเกียรติในการใช้ชื่อสกุล เป็นชื่อวิทยาศาสตร์ของแมลงชนิดหนึ่งที่ค้นพบเมื่อ พ.ศ. 2517 โดย Dr. C.H. Martin แห่งมลรัฐออริโซนา เป็นผู้ตั้งชื่อ *Ammophilomima areekuli*

- พ.ศ. 2521 ได้รับโล่รางวัลนักวิจัยดีเด่นสาขาพืช ในเรื่องการเจริญเติบโตและผลผลิตไพรีทรัม ที่ปลูก ณ ดอยอ่างขาง จากการประชุมวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสภาวิจัยแห่งชาติ

- พ.ศ. 2525 ได้รับเกียรติบัตรแห่งคำนิยม (Certificate of Appreciation) ในฐานะที่ได้ทำการวิจัยและผลิตผลงานเรื่อง ไพรทรม์ และในพ.ศ. 2526 ได้รับเกียรติบัตรแห่งคำนิยม ในฐานะที่ประสบผลสำเร็จในการวิจัยเกี่ยวกับผึ้งโพรงไทย และแมลงผสมเกสรในพื้นที่เกษตรที่สูงของไทย จากกระทรวงเกษตรแห่งสหรัฐอเมริกา รวมถึงเกียรติบัตรรางวัลนิตินิตเกาต์เด้น Washington State University Alumni Award จากสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยแห่งรัฐวอชิงตัน สหรัฐอเมริกา ในฐานะที่มีผลงานดีเด่น ก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ และการพัฒนาในวงการเกษตร นำชื่อเสียงสู่มหาวิทยาลัย และประเทศชาติ

- พ.ศ. 2529 ได้รับเกียรติบัตรรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม ในเรื่องการศึกษาเพื่อค้นหาพืชของไทย ที่มีคุณสมบัติในการป้องกันและกำจัดแมลงวันทอง จากสภาวิจัยแห่งชาติ

- ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็น ราชบัณฑิต สำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสถาน และได้รับเหรียญประกาศเกียรติคุณ เป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา จากสภาวิจัยแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ. 2531

- ได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิทยาศาสตร์ จาก Tokyo University of Agriculture เมื่อ พ.ศ. 2535

ดร.ประเชษฐ กายจโนมัย

ท่านเป็นนมหบัณฑิตทางการเกษตรคนแรกของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปีพ.ศ. 2500 จากนั้นท่านได้รับทุน ร็อกกีเฟลเลอร์ไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ที่มหาวิทยาลัย Louisiana สาขา Agronomy และได้รับพระราชทานปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2528

นอกจากงานราชการที่ท่านปฏิบัติอยู่เป็นประจำแล้ว ที่กรมการข้าว ท่าน ดร.ประเชษฐ ยังอุทิศเวลาเพื่อทำงานพิเศษ อีกหลายด้าน เช่น ช่วยราชการในสำนักงานเลขาธิการ คณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์ สำนักงานนายกรัฐมนตรี เป็นผู้เชี่ยวชาญ UNDP ไปช่วยพัฒนาการทำนาของประเทศมาเลเซีย ตามคำเชิญของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีของประเทศมาเลเซียในปี พ.ศ. 2525

สำหรับผลงานและรางวัลเกียรติยศที่ท่านได้รับมีอยู่มากมาย เช่น

- เป็นผู้ริเริ่ม การทำนาหว่านน้ำตามแผนใหม่ ซึ่งเป็นการผสมผสานวิทยาการสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดทำเป็นคู่มือของนักวิชาการและชาวนา นับว่าเป็นตัวอย่างของการประยุกต์เทคโนโลยี เพื่อนำไปสู่การถ่ายทอดจนถึงมือเกษตรกร ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ ทำให้ต้นทุนการผลิตข้าวของชาวนาลดลง ต่อมาการทำนาลักษณะนี้ได้แพร่หลายในพื้นที่ราบลุ่มภาคกลางมาจนถึงปัจจุบัน

- เป็นผู้ก่อตั้ง สาขาวิทยาการวัชพืช ขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย
- เป็นผู้ก่อตั้ง ชมรมวิทยาการวัชพืช ในปี พ.ศ. 2520 ซึ่งต่อมาจัดทะเบียน เป็นสมาคมวิทยาการวัชพืชแห่งประเทศไทย

- ได้รับการยกย่องจากสมาคมวิทยาศาสตร์การเกษตรแห่งประเทศไทย ให้เป็น นักวิจัยและพัฒนาการเกษตรดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2526

มีเกษตรกรท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า **“หากประเทศไทยมีข้าราชการอย่าง อาจารย์ประเชษฐ 9 คน ชาวนาไทยคงไม่ยากจนอีกต่อไป”** เป็นคำพูดที่สื่อให้เห็นว่า ดร.ประเชษฐ ได้ทุ่มเทความตั้งใจของท่านที่จะช่วยเหลือเกษตรกรชาวไทยเพียงใด

อาจารย์ณรงค์ จันท์ศรีกุล

ท่านเข้ารับราชการที่กรมกสิกรรม ซึ่งคือกรมวิชาการเกษตรในปัจจุบัน ท่านเป็นนักวิจัยที่มีความสามารถสูง ทั้งยังเป็นผู้รอบรู้ในวิชาการหลายด้าน และมีจิตเมตตาต่อผู้ใกล้ชิดตลอดจนบุคคลอื่นทั่วไป จนเป็นที่ยอมรับ ยกย่องเรียกขาน

ท่านว่าเป็นอาจารย์ ท่านทุ่มเทเวลาให้กับงานค้นคว้าวิจัยตลอดเวลา มีความเชี่ยวชาญอย่างสูงในด้านโรคพืชและพัฒนางานในด้านนี้ตลอด รวมทั้งวิจัยโรคของพืชหลายชนิดโดยเฉพาะพืชผัก พ.ศ. 2501 ท่านได้นำผลงานวิจัยมาเรียบเรียงเป็นบทความ ต่อมาจึงได้เรียบเรียงเป็นเอกสารวิชาการฉบับที่ 6 ของกรมกสิกรรม เรื่อง *A Preliminary Host List of Plant Diseases in Thailand (1962)* จากนั้นได้เพิ่มเติมและจัดพิมพ์เป็นเอกสารวิชาการฉบับที่ 9 เรื่อง *Supplementary Host List of Plant Diseases in Thailand (1963)* ซึ่งเอกสารทั้ง 2 ฉบับนี้ สำนักงานองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ ได้นำไปจัดพิมพ์เพิ่มเติมเป็นเอกสารวิชาการฉบับที่ 10 ของสำนักงาน เพื่อแจกจ่ายแก่สมาชิกทั่วโลก

อาจารย์ได้เรียบเรียงเอกสารเป็นคู่มือแก่เกษตรกร เรื่องโรคของผัก (2516) โรคและศัตรูบางชนิดของผักและการกำจัด (2527) โรคและวิธีการป้องกันและกำจัดของไม้ตัดดอก (2520) และปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติม จัดพิมพ์ครั้งที่ 6 ในปี พ.ศ. 2541 เรื่องโรค-ศัตรูไม้ประดับและวิธีการกำจัดแบบชีวภาพ

นอกจากการวิจัยด้านโรคพืชแล้ว ท่านยังเป็นผู้บุกเบิกงานวิจัยเห็ด เป็นผู้ก่อตั้งสมาคมนักวิจัยและเพาะเห็ดแห่งประเทศไทย เป็นผู้ดำเนินการจัดอนุกรมวิธาน การปรับปรุงเห็ด เพาะเลี้ยงเห็ดหูหนู เห็ดหอม นำเชื้อเห็ดนางรม และเห็ดเป๋าฮื้อเข้ามาในประเทศไทย เพื่อค้นคว้าวิจัยให้สามารถเพาะเลี้ยงได้ พร้อมทั้งได้จัดทำอนุกรมวิธานของเห็ดหลายชนิดหลายกลุ่ม

ผลจากการทุ่มเททำการค้นคว้าวิจัยของท่าน ส่งผลให้ท่านได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ในปี พ.ศ. 2528 เรื่องการศึกษาเห็ดกลุ่ม *Agarics* ในประเทศไทย จากสภากิจแห่งชาติ และท่านยังได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณให้เป็น นักโรคพืชดีเด่น *ปรมาจารย์ผู้ทำคุณประโยชน์อย่างยิ่งต่อวงการโรคพืชในประเทศไทย* ในปี พ.ศ. 2543 จากสมาคมนักโรคพืชแห่งประเทศไทย รวมถึงโล่ประกาศเกียรติคุณ *นิสิตเก่าวิทยาศาสตร์จุฬาฯ ดีเด่น* ในปี พ.ศ. 2553

ความจริงในวงการอารักขาพืชยังคงมีนักวิจัยหลายท่าน ที่ทุ่มเทแรงกายแรงใจให้กับงานปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เพราะมุ่งหวังว่าพืชพรรณ การเกษตรของประเทศไทยจะต้องดำรงอยู่ และมีการพัฒนา ต่อยอดต่อไป

ทั้งนี้ผู้เขียนต้องขอขอบคุณนักวิจัยทุกท่าน ทั้งที่ได้รับรางวัล และไม่ได้รับรางวัล ที่ต่างทุ่มเทปฏิบัติงานอย่างหนัก เพื่อความอยู่รอดของเกษตรกรรมไทย และผลงานต่างๆ เหล่านี้จะไม่เกิดประโยชน์เลย ถ้าหากว่าไม่มีการนำผลงานไปต่อยอดถึงเกษตรกร หรือเกษตรกรไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ในการเกษตรของตนเอง

จำหน่ายข้าวกับสิ่งที่เห็น

คนไทยกับข้าวมีความสัมพันธ์กันมายาวนาน ไม่สามารถตัดขาดออกจากกัน เช่นเดียวกับการผูกขาดความยากจนไว้กับชาวนาไทย ทั้งๆ ที่ชาวนาไทยบางกลุ่มสามารถที่จะยืนหยัดและก้าวผ่านเล็ดความยากจนมาไกลพอสมควรแล้ว ในทำนองเดียวกัน ระบบการจัดการด้านการตลาดของข้าวไทยก็ผูกขาดอยู่กับระบบ 2 ระบบ คือ ไม่ประกันราคาข้าวก็รับจำหน่ายข้าว ทั้งหมดนี้ที่เกิดขึ้นมีประชาชนคนไทยทั้งประเทศเป็นตัวประกัน ไม่ว่าจะคนไทยคนนั้นจะเสียภาษีเงินได้ให้กับรัฐหรือไม่ก็ตาม ทุกคนต่างมีสถานะเดียวกัน

ในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวข้าวหน้าปี ปีการผลิต 2554/55 “ฉีกซอง” ได้มีโอกาสเดินทางล่องอีสานใต้ ผ่านไปทางจังหวัดบุรีรัมย์ และศรีสะเกษ บรรยากาศในขณะนั้นค่อนข้างคึกคัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณโรงสีที่ขึ้นโรงฟ้า สัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นว่าเป็นโรงสีที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาล ปีการผลิต 2554/55 ด้วยความอยากรู้อยากเห็นผู้เขียนจึงเข้าไปพูดคุยกับผู้ที่ทำหน้าที่ในการรับจำนำข้าว ชาวนาผู้นำข้าวเข้ามาจำหน่ายถึงผู้เกี่ยวข้อง สิ่งที่ได้ไปพบเห็นกับสิ่งที่ปรากฏตามตัวหนังสือแตกต่างกันหรือเหมือนกันอย่างไร ขอนำมาเล่าให้ท่านผู้อ่านได้รับทราบไปพร้อมกัน **จำหน่ายข้าวกับสิ่งที่เห็น**

มาตรการของรัฐ

คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ หรือ กชช. ตั้งขึ้นเพื่อให้การดำเนินการของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาสินค้าข้าว ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ ให้เกิดประสิทธิผลที่ดีต่อเกษตรกรผู้ผลิต ระบบการผลิต และการตลาดข้าวโลก โดยส่วนรวม ซึ่งประเทศไทยมีส่วนแบ่งการตลาดโลกประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์

คณะกรรมการดังกล่าวมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองกรรมการ ฝ่ายเลขานุการ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ทำหน้าที่เลขานุการ รองปลัดกระทรวงพาณิชย์ อธิบดีกรมการค้าภายใน อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ และอธิบดีกรมการค้าข้าว เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่หลักของ กชช. ประกอบด้วย การเสนอกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าวต่อคณะรัฐมนตรีทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้การจัดการข้าวสอดคล้องกันทั้งระบบและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อนุมัติแผนงาน โครงการ และมาตรการเกี่ยวกับการผลิตและการตลาดข้าว ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา เพื่อเพิ่มคุณภาพ ลดต้นทุน และ

ส่งเสริมการผลิตข้าวที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก โดยผ่านกองทุนวิจัยพัฒนาและส่งเสริมการผลิตและการตลาด พิจารณาหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร สถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการโรงสี ผู้ค้า และผู้ส่งออกข้าว เพื่อให้การบริหารจัดการข้าวทั้งระบบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติตามนโยบาย มาตรการ และโครงการที่อนุมัติ นอกจากนี้ยังให้อำนาจในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน และคณะที่ปรึกษา เพื่อดำเนินการด้านการผลิต การตลาด และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับข้าว รวมถึงสามารถเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงหรือขอเอกสารหลักฐาน โดยให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของทางราชการให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินการของคณะกรรมการ ตลอดจนปฏิบัติงานอื่นๆ ที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

จากการประชุมของ กชช. เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2554 ได้มีมติเห็นชอบโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/55 โดยกำหนดมาตรการและวิธีการปฏิบัติ กล่าวคือ ตั้งเป้าหมายการรับจำนำข้าวเปลือกไว้ที่ 25 ล้านตัน ประกอบด้วย ข้าวเปลือกเจ้าหอมมะลิ ข้าวเปลือกเจ้าอื่นๆ และข้าวเหนียว โดยให้องค์การคลังสินค้า (อคส.) และองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) รับฝาก และให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นผู้ออกใบประทวน และรับจำนำใบประทวนที่ อคส. และ อ.ต.ก. ออกให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรที่ไม่มีบัญชีของตนเอง ระยะเวลาการรับจำนำ เริ่มวันที่ 7 ตุลาคม 2554 สิ้นสุด 28 กุมภาพันธ์ 2555 ส่วนภาคใต้เริ่มวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555 สิ้นสุด 31 พฤษภาคม 2555 กำหนดระยะเวลาไถ่ถอน 4 เดือน นับจากเดือนที่จำนำ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำในครั้งนี้อย่างมีหนังสือรับรองเกษตรกรจากกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งผ่านการทำประชาคม และเกษตรกรเป็นผู้ลงชื่อรับรองด้วยตนเอง พร้อมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือปลัดเทศบาล

ตำบล หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายลงชื่อรับรอง รวมทั้งเกษตรกรรายดังกล่าวต้องเป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. และข้าวเปลือกที่นำมาเข้าร่วมโครงการต้องเป็นข้าวเปลือกที่เกษตรกรเพาะปลูกเองในปีการผลิต 2554/55

กชช. ได้ประกาศกำหนดราคารับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/55 ณ ความชื้นไม่เกิน 15 เปอร์เซ็นต์ ตามชนิดและคุณภาพของข้าวเปลือก เช่น ข้าวเปลือกเจ้าหอมมะลิ (ข้าวหอมมะลิ 105 และ กช 15) สีได้ ต้นข้าว 42 กรัม ราคาตันละ 20,000 บาท ข้าวเปลือกปทุมธานี สีได้ต้นข้าว 42 กรัม ราคาตันละ 16,000 บาท ข้าวเปลือกเหนียว 10 เปอร์เซ็นต์ เมล็ดยาว ราคาตันละ 16,000 บาท เป็นต้น

วิธีการของรัฐ

จะเห็นได้ว่าการรับจำนำในปีการผลิตนี้ เป็นการรับจำนำลิกะไบประพวนและกำหนดให้ออกไบประพวนให้กับเกษตรกรเป็นรายๆ ไป ไม่สามารถออกไบประพวนเป็นรายกลุ่มเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้ รวมทั้งตัวเกษตรกรจะต้องเปิดบัญชีกับ ธ.ก.ส. เพื่อทำธุรกรรมกับ ธ.ก.ส. หรือเพื่อจะได้เป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. นั่นเอง ดังนั้นเกษตรกรที่ใช้บริการจากสถาบันการเงินอื่นและเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์จำเป็นต้องเปิดบัญชีกับ ธ.ก.ส. ด้วย เพื่อให้มีคุณสมบัติตรงตามที่ระบุไว้ในหลักเกณฑ์ที่โครงการกำหนด นอกจากนี้เกษตรกรจะต้องจำนำข้าวในพื้นที่จังหวัดของตนเองเท่านั้น เว้นแต่กรณีที่นำลติดกันแต่อยู่คนละจังหวัดให้อยู่ในอำนาจการพิจารณาของอนุกรรมการในระดับจังหวัด

ในส่วนของโรงสีและตลาดกลางที่เข้าร่วมโครงการในปีการผลิตนี้ จะต้องเป็นโรงสีและตลาดกลางที่ให้ความร่วมมือกับทางราชการเป็นอย่างดี โดยตลาดกลางต้องมีศักยภาพในการรับฝากข้าวเปลือกและโรงสีต้องมีศักยภาพในการรับฝากและแปรสภาพข้าวเปลือกโดยต้องมีอุปกรณ์เครื่องชั่งน้ำหนักครบทุกเครื่องวัดความชื้นข้าว อย่างน้อย 2 เครื่อง และมีเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพข้าวเปลือกที่เพียงพอต่อการใช้งาน รวมทั้งเครื่องอบลดความชื้นหรือลานตาก มีสถานที่เก็บข้าวอยู่ในบริเวณเดียวกับโรงสีหรือตลาดกลาง และไม่มีภาระค้างส่งมอบข้าวให้โครงการฯ ในรัฐบาลที่ผ่านมา

อย่างไรก็ตาม โรงสีและตลาดกลางที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการระดับจังหวัดและแจ้งให้ อคส./อ.ต.ก. พิจารณานุมัติ และให้ทั้งสองหน่วยงานแจ้งให้ฝ่ายเลขานุการของ กชช. ทราบทันที โดยโรงสีที่เข้าร่วมโครงการสามารถรับจำนำข้าวเปลือกจากเกษตรกรได้ไม่เกิน 30 เท่าของกำลังผลิต และต้องแจ้งสถานที่เก็บข้าวตามโครงการให้ อคส./อ.ต.ก. ทราบก่อนเข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้หากโรงสีใดประสงค์จะจำนำข้าวเปลือกจากเกษตรกรเกินกว่า 30 เท่าของกำลังผลิต ให้เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาเป็นรายๆ ไป รวมทั้งจะต้องมีการวางหลักทรัพย์ค้ำประกัน 50-80 เปอร์เซ็นต์ ของมูลค่าข้าวที่เข้าร่วมโครงการ หากเป็นการรับจำนำข้าว

กรณีของโรงสีสหกรณ์การเกษตร จะต้องมีความร่วมมือในการรับฝาก อบ ลดความชื้นและสีแปรสภาพข้าวเปลือก รวมทั้งต้องได้รับการรับรองจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถเข้าร่วมโครงการได้ โดยให้คณะกรรมการของสหกรณ์ทั้งคณะเป็นผู้ค้ำประกันการเข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้ทั้งโรงสีและตลาดกลางที่เข้าร่วมโครงการจะต้องมีการติดตั้งโทรทัศน์วงจรปิดไว้ในบริเวณที่สามารถบันทึกกิจกรรมการรับจำนำและสถานที่เก็บข้าวได้ชัดเจน ตลอดระยะเวลาของการเข้าร่วมโครงการ รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงภาพกิจกรรมให้ศูนย์ operation room ของ กชช. ได้ด้วย ประเด็นหลังนี้ไม่ได้บังคับว่าต้องทำให้ได้

ข้ามเขตต้องวางหลักทรัพย์ค้ำประกันเต็มจำนวน ปกติจะไม่อนุญาตให้รับจำนำข้าวข้ามเขตหรือเปิดจุดรับจำนำนอกพื้นที่ถ้าไม่จำเป็น ซึ่งต้องผ่านการพิจารณาของคณะอนุกรรมการกำกับดูแลการรับจำนำข้าวก่อนจึงจะสามารถดำเนินการได้

หลังจากที่โรงสีและตลาดกลางที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเข้ามาแล้ว จะออกไปประทวนให้กับเกษตรกรให้นำไปขึ้นเงินกับ ธ.ก.ส. สำหรับข้าวเปลือกที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำในปีการผลิตนี้ หากเป็นข้าวเปลือกเจ้าจะต้องสีแปรสภาพเต็มจำนวนที่รับจำนำในทุกๆ 10 วัน ส่วนข้าวเปลือกชนิดอื่นๆ ขึ้นอยู่กับคำสั่งของคณะอนุกรรมการ

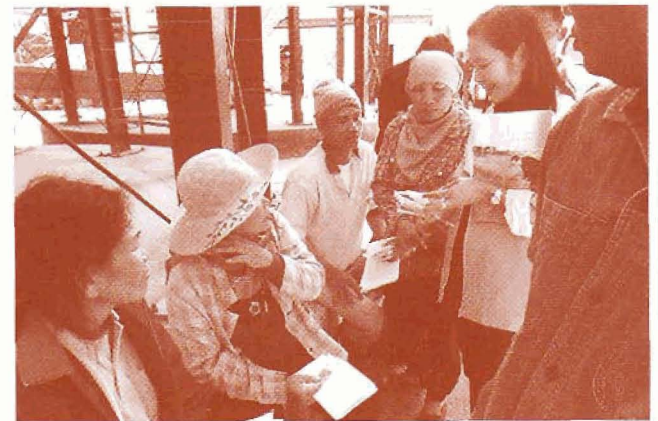
เมื่อสีแปรสภาพแล้ว โรงสีที่เข้าร่วมโครงการจะต้องส่งมอบข้าวให้ อคส. และ อ.ต.ก. เก็บไว้ในโกดังที่สองหน่วยงานดังกล่าวเป็นผู้รับผิดชอบ ในขณะที่การส่งระบายข้าวสารในสต็อกของรัฐบาล คณะอนุกรรมการระบายข้าวเป็นผู้ทำหน้าที่พิจารณาหลักเกณฑ์ ปริมาณ ราคา วิธีการ และเงื่อนไขของการจำหน่ายข้าวเปลือกและข้าวสารของรัฐบาล

สิ่งที่เห็น

จากที่กล่าวมาข้างต้น กระบวนการรับจำนำข้าวของรัฐบาลกำหนดขึ้นโดยคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ มีหน่วยงานในภาคการผลิตเกี่ยวข้องโดยตรง 2 หน่วยงาน คือ กรมส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่ในการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ส่วนอีกหน่วยงานคือ อ.ต.ก. ทำหน้าที่เป็นโกดังเก็บสต็อกข้าว ร่วมกับ อคส. โดยระบบการรับจำนำปกติ จะต้องมีการไถ่ถอนคืน แต่สำหรับการรับจำนำข้าวแล้ว แทบไม่มีเกษตรกรรายใดไถ่ถอนข้าวคืน เนื่องจากราคาที่ภาครัฐกำหนดเป็นราคาที่สูงกว่าราคาตลาดมาก และด้วยระบบที่กำหนด หากมีการไถ่ถอนคืนเกษตรกรก็ไม่สามารถรับข้าวเปลือกของตนเองคืนได้ เพราะหากพ้นกำหนด 10 วัน ข้าวเปลือกที่รับจำนำเข้ามาจะถูกสั่งให้สีแปรสภาพเป็นข้าวสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าวเปลือกเจ้า และถึงแม้ว่าจะยังไม่ถูกสั่งให้สีแปรสภาพ ข้าวเปลือกที่รับจำนำก็ไม่ได้แยกเก็บเป็นรายเกษตรกรแต่อย่างใด ระบบรับจำนำจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ยึดเหนี่ยวกลไกตลาด

ประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจ คือ ในทางวิชาการการเก็บรักษาข้าวเปลือกจะมีอายุการเก็บรักษาดีกว่าการเก็บรักษาเป็นข้าวสาร ซึ่งข้าวในในอดีตจะเก็บข้าวเปลือกไว้ในยุ้งฉางของตนเอง และแบ่งออกมาสีบริโภคเท่าที่จำเป็น เป็นคราวๆ ไป ไม่มีชาวนาที่โหลยข้าวทั้งหมดแล้วเก็บเป็นข้าวสารไว้บริโภค เพราะชาวนารู้ดีว่ามีความเสี่ยงมากเพียงใดในการเก็บรักษาข้าวสาร

จากการที่ได้พูดคุยกับเกษตรกรที่นำข้าวเข้ามารับจำนำในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์และศรีสะเกษ พบว่า ในด้านราคาแล้วเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับราคาที่ได้รับ แต่ประเด็นที่เป็นปัญหา คือ การตรวจสอบคุณภาพข้าวของโรงสี/ตลาดกลางที่รับจำนำ รวมทั้งความเที่ยงตรงของเครื่องชั่งน้ำหนักซึ่งเกษตรกรยังไม่เชื่อมั่น นอกจากนี้ประเด็นที่เป็นปัญหาอีกประเด็นหนึ่ง คือ ความล่าช้าในการได้รับเงินจาก ธ.ก.ส. ทั้งที่เกิดจากการออกไปประทวนลำข้าวของโรงสีและตลาดกลาง รวมทั้งขั้นตอนในการเบิกจ่ายเงินของ ธ.ก.ส. เอง ส่งผลให้เกษตรกรที่นำข้าวไปจำนำได้รับเงินล่าช้ากว่าที่ประกาศกำหนดมาก

นอกจากนี้ ยังมีเกษตรกรหลายรายที่ไม่นำข้าวเข้าสู่ระบบการรับจำนำของรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรรายย่อยที่มีที่ทำกินไม่มากนัก ผลผลิตข้าวไม่มากเพียงพอที่จะเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งมายังจุดรับจำนำ และไม่มั่นใจว่าเมื่อมาถึงจุดรับ

จำหน่ายแล้ว จะคุ้มค่างับค่าขนส่งหรือไม่ รวมทั้งปัญหาความจำเป็นในการใช้เงิน เกษตรกรรายย่อยเหล่านี้จึงตัดปัญหาด้วยการจำหน่ายผลผลิตให้กับผู้รับซื้อในท้องถิ่นซึ่งก็เป็นเกษตรกรด้วยเช่นกัน ทำหน้าที่เป็นผู้รวบรวมและนำมาเข้าสู่กระบวนการรับจำหน่ายของรัฐบาลกันอีกครั้งหนึ่ง โดยราคาที่เพิ่มขึ้นกลับไม่ตกถึงมือเกษตรกรรายย่อยแต่อย่างใด ผลที่สุดแล้วการรับจำหน่ายข้าวก็กระจายอยู่กับเกษตรกรรายใหญ่มากกว่าเกษตรกรรายย่อยอีกเช่นเดิม

หากจะมองอีกมุมหนึ่ง คิดกันเล่นๆ ว่า ท่านผู้อ่านมีเงินทองเหลือใช้สัก 5 - 10 ล้าน หรือมีเครดิตอยู่จำนวนหนึ่ง ธุรกิจที่ให้ผลตอบแทนชัดเจนและมีความเสี่ยงไม่มาก หากท่านผู้อ่านมีความสามารถที่จะจับมือกับ อคส. หรือ อ.ต.ก. ได้ ผู้เขียนขอแนะนำให้ไปลงทุนสร้างโกดังเก็บข้าวสาร เพราะโครงการรับจำหน่ายข้าวของรัฐบาล เมื่อข้าวที่รับจำหน่ายเข้ามาสีแปรสภาพเป็นข้าวสารแล้ว จะต้องนำมาเก็บไว้ในโกดังในความรับผิดชอบของ อคส. หรือ อ.ต.ก. ประมาณการว่าโกดังขนาดใหญ่หากสามารถเข้าร่วมโครงการนี้ได้ ราคาเช่าโกดังที่กำหนดจะสามารถคืนทุนได้ในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี เรื่องดังกล่าวเป็นประสบการณ์ที่ผู้เขียนได้รับฟังโดยตรงจากเจ้าของโกดังในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ แต่ต้องมั่นใจว่าจะระบบรับจำหน่ายข้าวยังมีอยู่และสามารถเข้าร่วมโครงการดังกล่าวได้ด้วย มิเช่นนั้นก็ตัวใครตัวมัน

ประเด็นสุดท้ายที่ผู้เขียนกังวล คือ ความไม่สอดคล้องกันของนโยบายรัฐ ในขณะที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ผลักดันให้มีการปรับระบบการปลูกข้าว โดยมีเป้าหมายให้เกษตรกรในพื้นที่

ชลประทานปลูกข้าวเพียง 2 ครั้งต่อปี เพื่อลดปัญหาการแพร่ระบาดของโรคแมลงศัตรูพืช และการบริหารจัดการน้ำให้เหมาะสม รวมถึงลดปัญหาการจัดการผลผลิตข้าว แต่อีกทางหนึ่งรัฐบาลกลับส่งเสริมอนุญาตในการรับจำหน่ายข้าวทุกเมล็ดที่เกษตรกรผลิตในราคาที่จูงใจเป็นอย่างมาก จึงเป็นอีกความท้าทายที่น่าสนใจว่าเกษตรกรจะเลือกแนวทางใด และจากการพูดคุยกับเจ้าของที่นาในพื้นที่จังหวัดชัยนาท ซึ่งมีที่นาราว 150 ไร่ เล่าให้ฟังว่า ชาวนาในปัจจุบันเป็นผู้จัดการนา เพราะกิจกรรมทุกอย่างในการทำนามีผู้รับจ้างทำให้หมด เพียงแต่มีเงินและโทรศัพท์สั่งการเท่านั้น และราคารับจำหน่ายในระดับ 15,000 บาท/ตัน เป็นระดับราคาที่ยอมรับได้ มีความคุ้มค่าในการลงทุนสำหรับผู้จัดการนาเป็นอย่างดี นักวิชาการเกษตรได้ยืนยันนี้ก็ต้องกลับไปคิดอีกหลายตลบเช่นกัน

ในฐานะที่ผู้เขียนเองอยู่ในพากของผู้ผลิต คงปฏิเสธไม่ได้ว่ามีความยินดีเป็นอย่างมาก หากผลประโยชน์จากการดำเนินนโยบายของรัฐจะตกถึงมือเกษตรกรรายย่อย ชาวนาที่เป็นชาวนาซึ่งยังอยู่ในเส้นความยากจน ไม่ใช่ผลประโยชน์ดังกล่าวทำให้ช่องว่างระหว่างชาวนาผู้ยังอยู่ในเส้นความยากจน กับผู้ที่อยู่เหนือเส้นความยากจน ถีบตัวออกห่างกันไปไกลยิ่งขึ้น

ในฐานะผู้บริโภค ผู้เขียนก็คงต้องพร้อมที่รับประทานข้าวแกงริมถนนในราคาจานละ 40-50 บาท ท่านผู้อ่านพร้อมกันหรือยัง

(ขอบคุณ : ฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ กรมการค้าภายใน / ข้อมูล)

ราคาจำหน่ายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/55

ลำดับ	ชนิดข้าว	จำหน่ายประหวอน	หมายเหตุ
1.	ข้าวเปลือกหอมมะลิ (ต้นข้าว 42 กรัม)	20,000 บาท/ตัน	ราคาจำหน่ายดังกล่าวให้ปรับเพิ่มลด ตามจำนวนกรัมในอัตราร้อยละ 200 บาท
2.	ข้าวเปลือกหอมจังหวัด (ต้นข้าว 40 กรัม) - ข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ 23 จังหวัด	18,000 บาท/ตัน	
3.	ข้าวเปลือกปทุมธานี (ต้นข้าว 42 กรัม)	16,000 บาท/ตัน	
4.	ข้าวเปลือกเหนียว 10% เมล็ดยาว	16,000 บาท/ตัน	
5.	ข้าวเปลือกเหนียว 10% เมล็ดสั้น	15,000 บาท/ตัน	
6.	ข้าวเปลือกเจ้า 100%	15,000 บาท/ตัน	
7.	ข้าวเปลือกเจ้า 5%	14,800 บาท/ตัน	
8.	ข้าวเปลือกเจ้า 10%	14,600 บาท/ตัน	
9.	ข้าวเปลือกเจ้า 15%	14,200 บาท/ตัน	
10.	ข้าวเปลือกเจ้า 25%	13,800 บาท/ตัน	

ที่มา : คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ (2554)

คำถามจิกของ

กองบรรณาธิการจดหมายข่าวผลิใบา
กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
E-mail: asuwannakoot@hotmail.com

พบกันใหม่ฉบับหน้า....สวัสดี
อังกษา

กบข. รุกสร้างเครือข่ายพันธมิตร สานต่อสวัสดิการ

ข้าราชการทุกท่าน คงจะไม่มีใครไม่รู้จักกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือที่เราเรียกกันสั้นๆ ว่า กบข. เป็นหน่วยงานที่เข้ามาช่วยในเรื่องของการออมในลักษณะการลงทุนเพื่อความมั่นคงในเรื่องการเงินหลังจากเกษียณอายุราชการ “ผลิใบ” ฉบับนี้ขอนำข่าวคราวของ กบข. มาฝากเพื่อนข้าราชการที่เป็นสมาชิก กบข. เล็กน้อย

ปี 2554 ที่ผ่านมามีเรียกได้ว่าเป็นปีแห่งความสำเร็จของกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ซึ่งกำหนดไว้ว่าเป็น “ปีแห่งการออมอย่างเข้าใจ” โดยตั้งใจที่จะสื่อสารให้สมาชิกตระหนักถึงความสำคัญของการออม และการบริหารเงินออมนั้นเป็นเรื่องของการสร้างเงินให้ออกดอกออกผลในระยะยาว

ความสำเร็จเหล่านั้น คือ สมาชิก กบข. มีความประสงค์ออมเพิ่มทั้งสิ้น 6,089 คน ออมต่อ 475 คน เปลี่ยนแผนการลงทุนรวม 1,375 คน โดยสมาชิกกว่า 90% เลือกลงทุนในแผนผสมหุ้นทวี ทั้งยังมีการอบรมหลักสูตร “บริหารเงินอย่างมั่นคง สู่อิสรภาพที่มั่นคง” เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจด้านการออมและการวางแผนการเงินแก่สมาชิกทั่วประเทศ

ในปี 2555 กบข. จะดำเนินการสร้างเครือข่ายพันธมิตรหน่วยงานราชการ เพื่อเป็นตัวแทน กบข. ในการให้ข้อมูลข่าวสาร ตอบข้อซักถามเกี่ยวกับ กบข. โดยมีเป้าหมายมุ่งตอบสนองความต้องการของสมาชิกด้วยความเอาใจใส่และภาคภูมิใจ เพื่อให้สามารถเข้าถึงสมาชิกมากยิ่งขึ้น

สวัสดิการของ กบข. มีอยู่มากมาย ทั้งประกันชีวิต ประกันภัย ลดภาระค่าใช้จ่าย สินเชื่อเพื่อการศึกษา สินเชื่อบ้าน สินเชื่ออื่นๆ และสวัสดิการเหล่านี้ก็จะยังคงดำเนินต่อไปในปีนี้ สำหรับสวัสดิการที่ปรับปรุงขึ้นมาใหม่ในปี 2555 คือ

- โครงการบ้าน ขอส. - กบข. เพื่อที่อยู่อาศัยข้าราชการ ครั้งที่ 8
- โครงการสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ ธนชาติ เพื่อสมาชิก กบข.
- โครงการสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ กรุงศรี ออโต้ เพื่อสมาชิก
- โครงการสินเชื่อเช่าซื้อ กรุงศรีเฟิร์สช้อยส์ เพื่อสมาชิก กบข.
- โครงการประกันภัยรถยนต์ เพื่อสมาชิก กบข.
- กบข. พาลูกเที่ยวปิดเทอม
- สิทธิพิเศษ กบข. - หอแว่น - ทีโอจี เพื่อสมาชิก กบข. ชัด ชัด สำหรับสมาชิกที่สนใจในรายละเอียดของการออมเพิ่ม การเปลี่ยนแผนการลงทุน สวัสดิการต่างๆ หรือเรื่องอื่นๆ สามารถดูเพิ่มเติมได้ที่ www.gpf.or.th

พบกับใบปลิวฉบับใหม่
ussn.or.th
E-Mail: haripoonchai@hotmail.com

ผลิใบ ก้าวไกลมุ่งการวิจัยและพัฒนามาการเกษตร

- วัตถุประสงค์** : เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกรมวิชาการเกษตร
- เพื่อเป็นสื่อกลางสำหรับนักวิจัยกับผู้บริหาร นักวิจัยกับนักวิจัยและนักวิจัยกับผู้สนใจการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
- เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น อันจะเป็นตัวอย่างหรือเป็นพื้นฐานการวิจัยขั้นสูงต่อไป

ที่ปรึกษา : จีรากร โกศีย์เสวี โสภิตา เหมาคม พรพรรณีย์ วิชชาขุ

บรรณาธิการ : ประภาส ทรงหงษา
กองบรรณาธิการ : อังคณา สุวรรณภฎ อุดมพร สุพคุณศรี พนารัตน์ เสรีทวีกุล
ช่างภาพ : กัญญาณัฐ ไพแสง ชูชาติ อุทราสกุล
บันทึกข้อมูล : ธวัชชัย สุวรรณพงศ์ อาภรณ์ ต่ายทรัพย์
จัดส่ง : พรทิพย์ นามคำ
สำนักงาน : กรมวิชาการเกษตร ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ : 0-2561-2825, 0-2940-6864 โทรสาร : 0-2579-4406
พิมพ์ที่ : ทางทุนส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์ โทรศัพท : 0-2282-6033-4
www.aroonprinting.com